

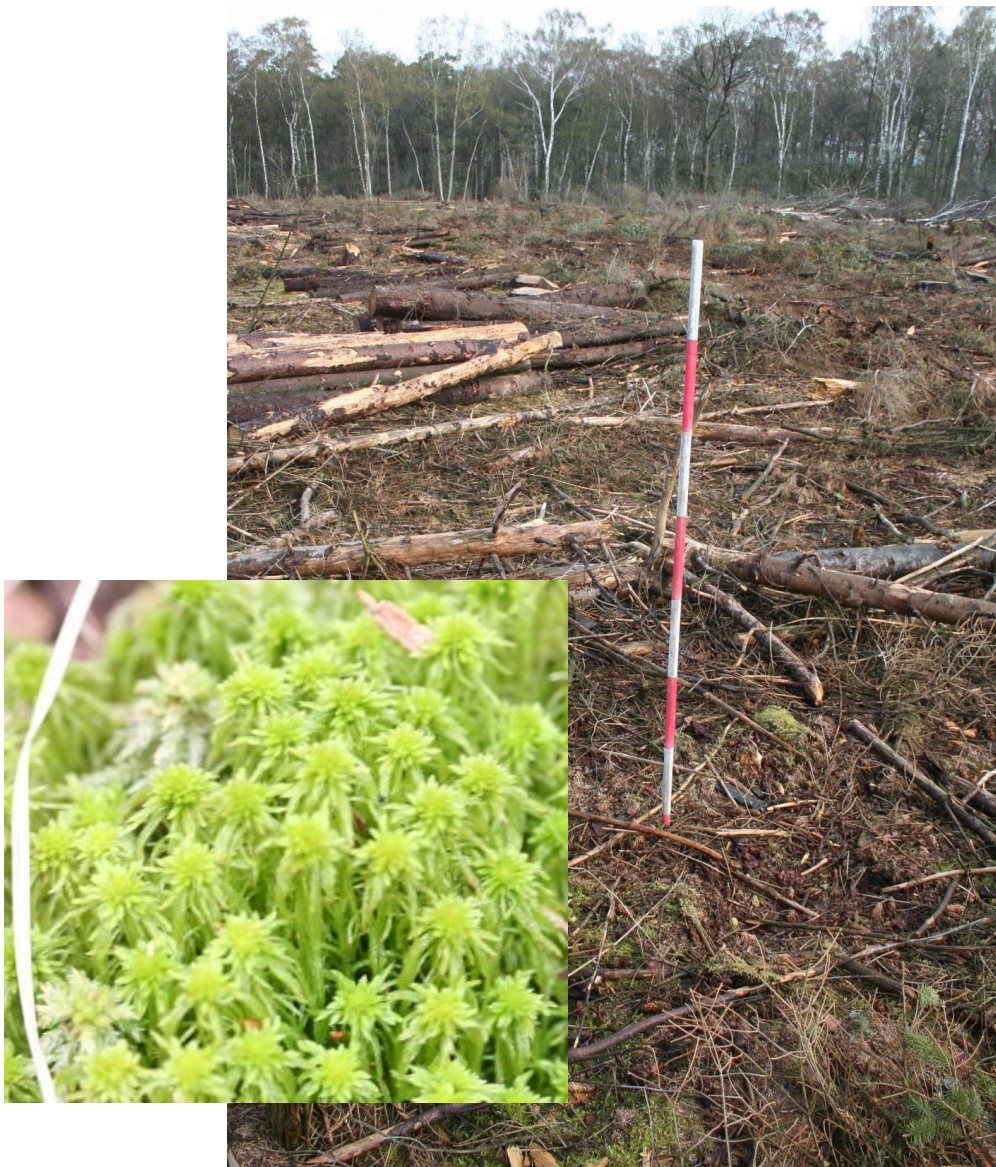

Østdanske
Højmoser

www.lifeeast.dk

Baseline overvågning - Horreby Lyng

AGLAJA

2014

Citeres: Baseline overvågning - Horreby Lyng. 2014. Eigil Plöger. Østdanske Højmoser EU LIFE Eastern Bogs. Guldborgsund Kommune.

Indhold

Sammenfatning	4
1. Indledning.....	5
2. Metode	5
3. Resultater	6
4. Kommentarer til registreringerne	8
4.1. Registrerede habitatnaturtyper i prøvstederne	8
4.2. Dækning af tørvemosser i prøvstederne	10
4.3. Floristiske iagttagelser i moser	11
4.4. Forekomst af habitatnatur	13
4.5. Potentiale for udvikling af aktiv højmoser	15
Bilag 1. Kommentar til prøvsteder	18
Bilag 2. Strukturparametre i prøvstederne	19
Bilag 3a. Artslister fra prøvstederne i aktionsområderne	20
Bilag 3b. Artslister fra prøvstederne udenfor aktionsområderne	23

Sammenfatning

Horreby Lyng er oprindeligt en højmose, der trods stærkt påvirket af tidligere dræning og afgravning af tørv, fortsat rummer en række værdifulde naturområder og vegetationstyper.

Centrale områder i mosen er lysåbne og kan karakteriseres som habitatnaturtype "Aktiv højmose" eller "Nedbrudt højmose". Udenom disse arealer findes arealer bevokset med birkeskov og som udgør habitatnaturtypen "Skovbevokset tørvemose".

Der er foretaget vegetationsanalyser i 45 prøvefelter, og 16 af disse er habitatnaturtypen "Aktiv højmose" eller "Nedbrudt højmose". I 20 prøvefelter er naturtypen "Skovbevokset tørvemose".

I de centrale dele af mosen udgør dækningen af tørvemosser mere end 50% af arealet i mere end halvdelen af prøvefelterne.

Der er registreret 15 arter af tørvemosser, hvoraf to er karakteristiske for aktiv højmose. En række karakteristiske karplanter er udbredte i mosen.

Potentialet for udvikling af aktiv højmose er vurderet at være til stede indenfor projektområdet i Horreby Lyng. Af 45 analyserede prøvefelter vurderes potentialet i 80% at være middel eller stort.

Foto 1. Lysåben tørvemosdomineret flade med begyndende opvækst af Birk

1. Indledning

I forbindelse med Life-projektet "Life Østdanske Højmoser" (www.lifeeast.dk) er der i foråret 2014 foretaget en Baseline-overvågning af de områder, hvor der skal ske aktioner i projektet. Projektområdet i Horreby Lyng, der er beliggende i Guldborgsund kommune, omfatter 188 ha.

2. Metode

Der er foretaget dokumentation af naturindholdet indenfor projektområdet ved tilfældig udlægning af prøvefelter, hvori der er registreret vegetation og en række vegetationsstrukturer. Registreringsmetoden er identisk med den metode, der anvendes i den statslige terrestriske kontrolovervågning, NOVANA. Indenfor de områder, hvor der foretages aktioner i projektet, er der udlagt 25 prøvefelter. Udenfor aktions-områderne er der udlagt 20 prøvefelter (se. Kort 1).

Supplerende til overvågningen er der foretaget en vurdering af potentialet i de enkelte prøvefelter og umiddelbart omgivende natur i forhold til, hvorvidt højmosevegetation kan genskabes. Ligeledes er den seneste kortlægning af habitatnaturtyper (DEVANO-kortlægning, <http://miljoegis.mim.dk/?profile=natura2000planer2basis2013>), der er foretaget af staten i 2010-2011, revurderet.

3. Resultater

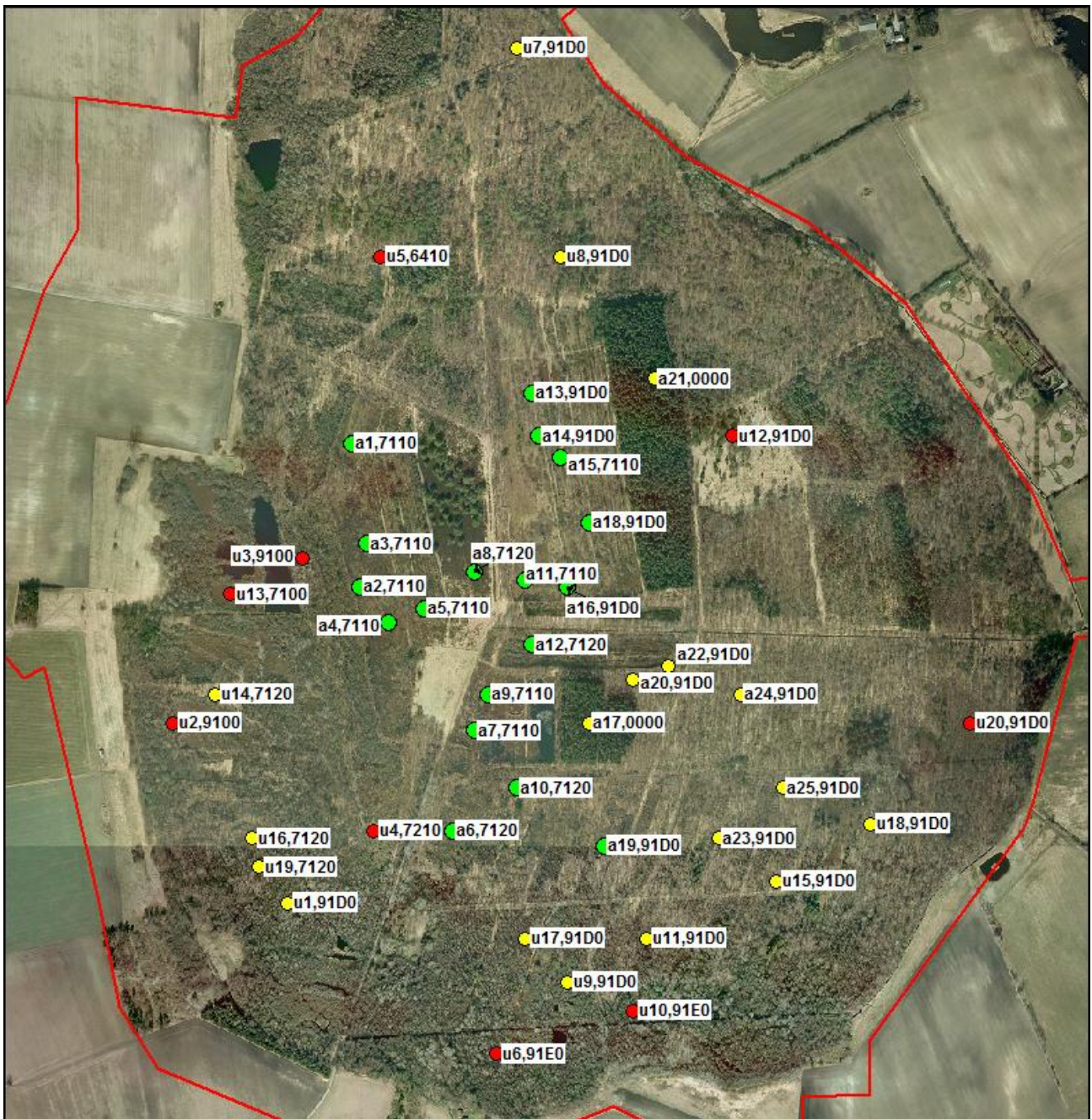
Placeringen af prøvefelterne og tilhørende habitatnaturtyper fremgår af Kort 1. Dækningen af tørvemosser indenfor 5m-cirklen fremgår af Kort 2 og er grafisk fremstillet på Figur 1. Registrerede arter af tørvemosser ses i Tabel 2.

Fordelingen af habitatnatur i de enkelte prøvefelter samt vurdering af potentiale for udvikling af aktiv højmose er sammenfattet i Tabel 1. Kortlægning af habitatnatur ses på Kort 3.

De enkelte prøvefelter er kort beskrevet Bilag 1. De indsamlede vegetationsstrukturer ses i Bilag 2. Indsamlede floraregistreringer findes som Bilag 3.

Aktionsområder (25 prøvefelter)			Udenfor aktionsområder (20 prøvefelter)		
Tidvis våd eng	6410	0 prøvefelter	Tidvis våd eng	6410	1 prøvefelt
Aktiv højmose	7110	9 prøvefelter	Aktiv højmose	7110	0 prøvefelter
Nedbrudt højmose	7120	4 prøvefelter	Nedbrudt højmose	7120	3 prøvefelter
Skovbevokset tørvemose	91D0	10 prøvefelter	Avneknippemose	7120	1 prøvefelt
Ikke omfattet natur	0000	2 prøvefelter	Skovbevokset tørvemose	91D0	10 prøvefelter
			Elle- og askesump	91E0	2 prøvefelter
			§ 3-skovmose	9100	2 prøvefelter
			Næringsfattig §3-mose	7100	1 prøvefelt
Potentiale	ringe	0 prøvefelter	Potentiale	ringe	9 prøvefelter
	middel	7 prøvefelter		middel	11 prøvefelter
	stort	18 prøvefelter		stort	0 prøvefelter

Tabel 1. Fordeling af naturtyper i prøvefelterne og vurdering af potentiale for udvikling af habitatnaturtypen "Aktiv højmose" (typekode 7110) i de undersøgte prøvefelter.

Kort 1. Placeringen af 45 prøvelfelter i Horreby Lyng. For hvert prøvelfelt er udover prøvelfelt-nummeret og prefix (a= aktionsområde, u = udenfor aktionsområde) angivet habitatnaturtypen. Hver prøvelfelt er desuden farvet, således at prøvelfelter med grøn dot er vurderet at have stort potentiale for udvikling af aktiv højmosé (7110), gul dot angiver middel potentiale og rød dot angiver lavt potentiale.

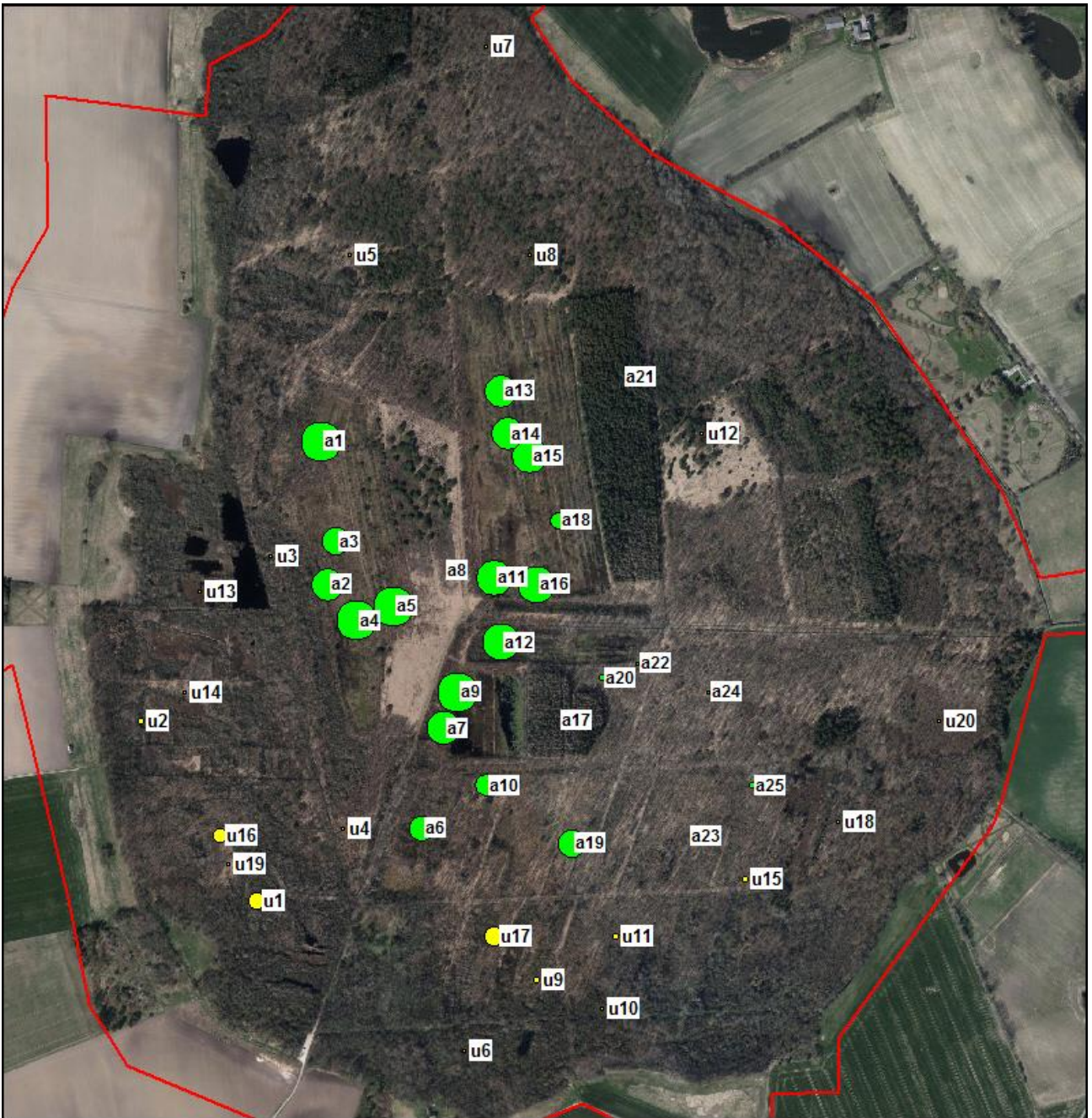
4. Kommentarer til registreringerne

4.1. Registrerede habitatnaturtyper i prøvefelterne

Typebestemmelsen af prøvefelterne fremgår af Kort 1. Ni af 25 prøvefelter i aktionsområderne er typebestemt til aktiv højmosse, 7110. Nedbrudt højmosse, 7120, er bestemt i tre og fire prøvefelter hhv. indenfor og udenfor aktionsområderne. Det er i de områder af mosen, der traditionelt opfattes som "de bedste", dvs. der hvor der fortsat er rig og aktiv vækst af tørvemosser og begrænset forekomst af vedplanter.

Af samlet 45 prøvefelter er 20 typebestemt til skovbevokset tørvemose, 91D0. Det er typisk alle tilgroede arealer, der ikke er påvirket af minerogent vand. To af disse felter er kortlagt som Elle- og askesump, 91E0.

Af lysåbne habitatnatur er tre prøvefelter hver især bestemt til tidvis våd eng, 6410, hængesæk, 7140, eller avneknippemose, 7210.

Kort 2. Dækning af tørvemosser i prøvefelterne. Grønne felter er beliggende indenfor aktionsområderne og her angiver største cirkel 75 m² tørvemos-dækning. Gule felter er beliggende udenfor aktionsområderne, og her angiver største cirkel 20 m² dækning. Prøvefelter uden farveangivelse er uden tørvemos i prøvefeltet.

4.2. Dækning af tørvemosser i prøvelfelterne

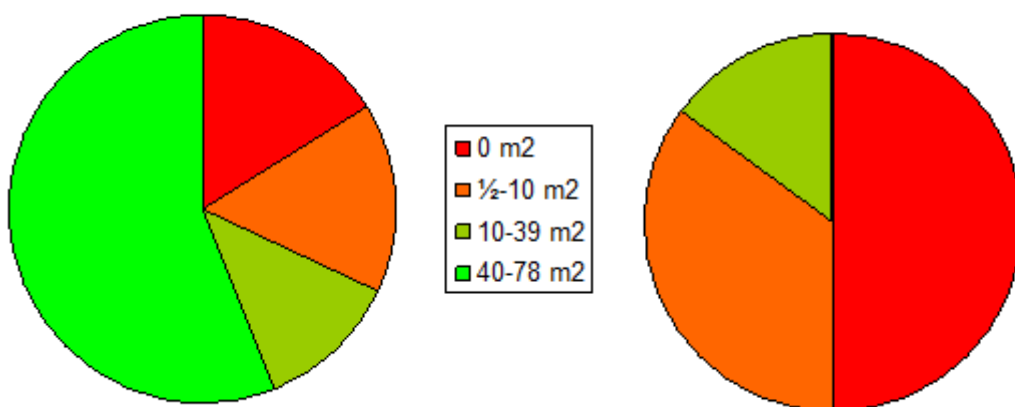
Det er kendetegnende for habitatnaturtypen "Aktiv højmosse", 7110, at der findes tørvemos i vækst. Derfor er der supplerende til Novana-analysen for hvert prøvelfelt registreret dækningen af tørvemosser i m².

Der er - logisk nok - stor overensstemmelse mellem prøvelfelter med stor tørvemosdækning og prøvelfelter, der er typebestemt til aktiv højmosse, 7110 eller nedbrudt højmosse, 7120.

I prøvelfelter, der er typebestemt til skovbevokset tørvemose, er der almindeligvis god dækning af tørvemosser. Det skyldes, at tørvemosserne trives med halvskygge og høj luftfugtighed, som findes i de skovbevoksede arealer.

Figur 1 viser fordelingen af prøvelfelterne i aktionsområderne og udenfor disse mht. dækningen af tørvemosser. I mere end halvdelen af prøvelfelterne i førstnævnte områder er over halvdelen af prøvelfeltet dækket af tørvemos.

Mindre end 1/4 af prøvelfelterne er uden tørvemos. Udenfor aktionsområderne er det halvdelen af prøvelfelter, der er uden tørvemos.

Figur 1. Fordelingen af prøvelfelter mht. dækningen af tørvemos i prøvelfelter. Lagkagen til venstre angiver 25 prøvelfelter analyseret i aktionsområderne. Til højre er afbildet 20 prøvelfelter udenfor aktionsområderne.

4.3. Floristiske iagttagelser i mosen

Tørvemosserne er den væsentligste plantegruppe i en højmose. Men "tørvemos er ikke bare tørvemos". De forskellige arter indikerer forskellige voksesteder og kårfaktorer. De registrerede arter er listet i Tabel 2.

De mest almindeligste arter i mosen er Sph. fallax, Sph. fimbriatum og Sph. palustre. Disse arter er typiske for hhv. forstyrrede lysåbne arealer, skovbevoksede arealer og let skyggede, ofte skovbevoksede arealer.

Af egentlige højmose-arter findes Sph. magellanicum (se Foto 3). Sph. rubellum kan til en hvis grad karakteriseres som sådant. De to arter er kun registreret i meget begrænset mængde. En udpræget højmose-art som Sph. papillosum er ikke registreret i mosen.

Af floristisk interesse skal nævnes Sph. teres, der findes lokalt i mængde. Denne arter indikerer påvirkning af minerogent (men ikke eutroft) vand.

Sph. fallax	Sph. teres	Sph. capillifolium
Sph. brevifolium	Sph. squarrosum	Sph. subnitens
Sph. angustifolium	Sph. palustre	Sph. russowii
Sph. flexuosum	Sph. magellanicum	Sph. contortum
Sph. obtusum	Sph. fimbriatum	Sph. inundatum
Sph. cuspidatum	Sph. rubellum	Sph. riparium

Tabel 2. Registrerede tørvemosser i Horreby Lyng 2014.

Udover tørvemosserne skal en uforstyrret højmose rumme *et meget begrænset* antal karplanter, som fx. Rosmarinlyng, Rundbladet Soldug, Langbladet Soldug, Tue-Kæruld, Tranebær, Hedelyng, Dynd-Star, Hvid Næbfrø, Blomstersiv og arter af Blærerod. Horreby Lyng er voksested for flere af disse arter, der er karakteristiske for højmose:

- Tue-Kæruld er vidt udbredt i lysåbne og skovbevoksede arealer
- Dværgbuske som Rosmarinlyng, Tranebær, Hedelyng og Revling er ikke sjældne i mosen
- Rundbladet Soldug er udbredt på flader med tørvemosser

Mosefladen rummer desuden en række starrer (Almindelig Star, Stiv Star, Top-Star, Tråd-Star, Stjerne-Star og Grå-Star). Disse arter er ikke karakteristiske for en uforstyrret højmose, men findes i Horreby Lyng fordi der er skabt mange sekundære biotoper ved tørvegravningen.

Foto 2. Tør version af skovbevokset tørvemose, 91D0, hvor Stilk-Eg indvandrer.

4.4. Forekomst af habitatnatur

Horreby Lyng bestod i sin helhed oprindeligt af habitatnatur, som typerne defineres i dag. Imidlertid ændrede afvanding og tørvegravning mosen væsentligt. Natur forsvandt, anden natur opstod. Den habitatnatur, der i dag findes, bør således karakteriseres som en sekundær dannelse, idet ingen dele af mosen vurderes at være upåvirket af udnyttelsen af tørven.

Den nuværende forekomst af habitatnatur i Horreby Lyng ses på Kort 3. Mosen rummer centrale partier, der kan kortlægges som "Aktiv højmose", 7110, og som "Nedbrudt højmose", 7120. Udenom disse områder ligger en bredt bælte af overvejende birketilgroet tørvemose af varierende fugtighed. Dette kan kortlægges som habitatnaturtype "Skovbevokset tørvemose", 91D0. Mod syd og vest er denne skovbevoksede del i stigende grad underpåvirkning af næringsberiget vand, og sammensætningen af såvel urtelaget som dominerende træarter er ændret. Disse areal kan karakteriseres som "Elle- og askesump", 91E0, (mod syd) eller som § 3-mose med pilekrat, 7200, (mod vest). I mosen er endvidere kortlagt 2 mindre forekomster af "Hængesæk", 7140, og "Avneknippemose", 7210. Udenfor den egentlige mose er lavmosearealer kortlagt som "Rigkær", 7230, i en smal rand rundt om mosen mod øst og mod vest.

Foto 3. *Sph. magellanicum* (en af de store røde tørvemoser) er karakteristisk for højmoser i Danmark. I Horreby Lyng findes den kun meget fåtalligt.

Hvorvidt de værdifulde og centrale dele af mosen bør kortlægges som sekundær aktiv højmose eller nedbrudt højmose er mere en akademisk diskussion end det afspejler nogen reel forskel mellem naturtyperne i mosen. Det kan observeres, at især det østligste af de tre kortlagte forekomster rummer store flader med udpræget dominans af tørvemoser og begyndende strukturdannelse (tuer og høljer) samt forekomst af

dværgbuske. Selvom det er sekundært dannet i tidligere tørvegrave eller tørveafskrabningsflader, sker der tørvedannelse i en sådan grad, at der er tale om aktiv højmose. En typificering som en mosaik mellem aktiv og nedbrudt højmose vurderes at være det mest korrekte.

Nedbrudt højmose karakteriserer partier, der kan over forventet en kort årrække på 30 år, kan reetableres til sekundær aktiv højmose (dvs. med aktiv tørvedannelse og intakt (reetableret) hydrologi).

Skovbevokset tørvemose indgår som en naturlig del af intakte højmoser. I forstyrrede højmoser er det almindeligt, at dræning og tørvegravning efterfølges af massiv vedplantetilgroning, når udnyttelsen ophører. Dræningen fremmer i udpræget grad tilgroningen med vedplanter. Disse sekundære skovbevoksede tørvemoser rummer ofte store naturværdier, idet de dels rummer indslag fra den oprindelige lyskrævende vegetation, dels rummer planter, svampe og dyreliv tilpasset mere skyggede forhold. I Horryby Lyng udgøres de skovbevoksede områder af ældre Birke-domineret skov. Mindre partier, der også skal karakteriseres om skovbevokset tørvemose, udgøres af lysåbne flader med aktiv højmose eller nedbrudt højmose med accelererende tilgroning med ungt birkekrat.

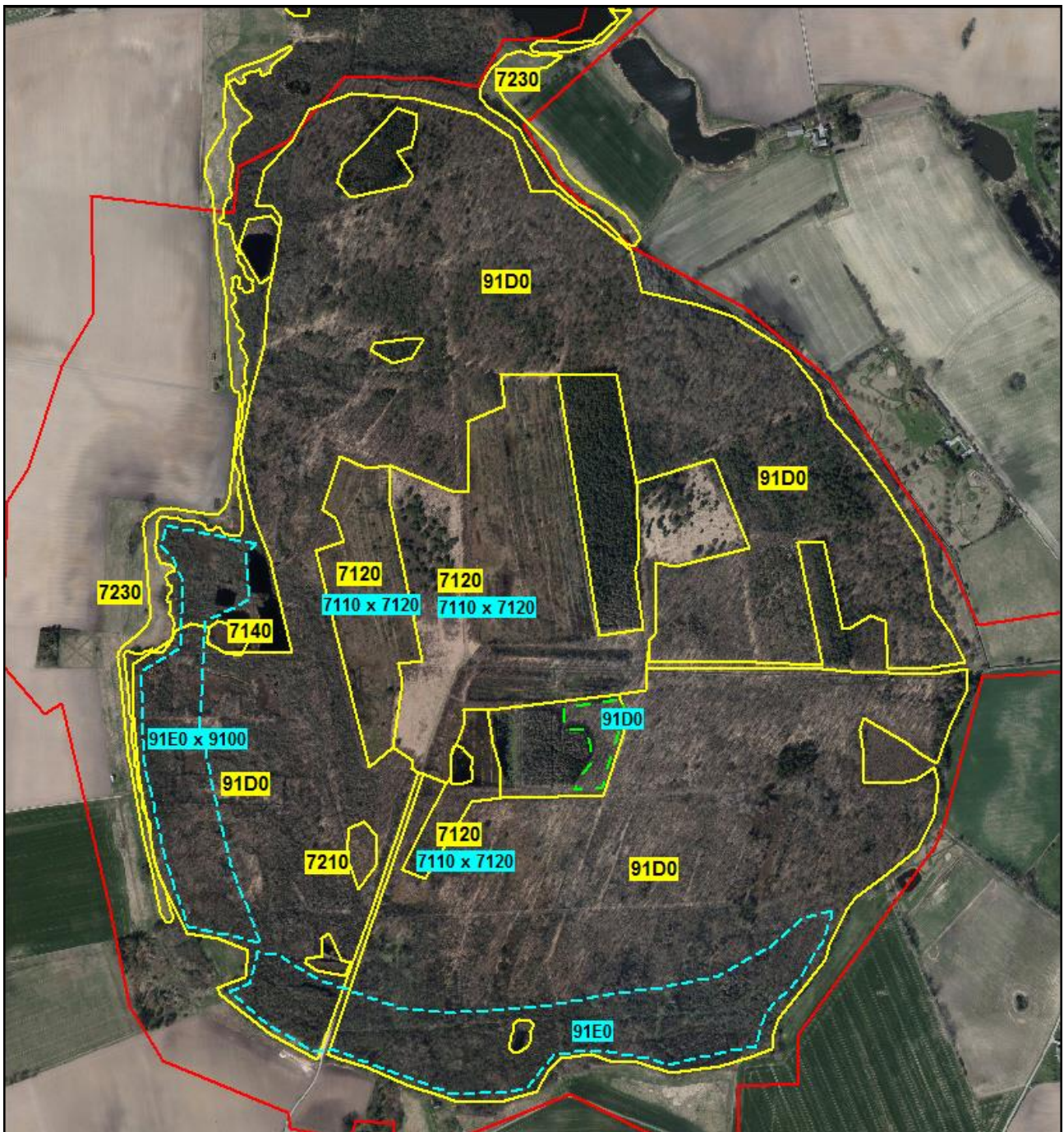
4.5. Potentiale for udvikling af aktiv højmoser

Ved vegetationsanalyserne er der desuden foretaget en vurdering af områdets potentiale for udvikling af aktiv højmoser i projektet og efterfølgende korte årrække (30 år).

Da der er en stærk sammenhæng mellem den nuværende vegetation, aktuelle hydrologi og terrænforhold er det største potentiale ikke overraskende vurderet at være i de områder, der i dag allerede er aktiv højmoser eller nedbrudt højmoser og som allerede har høj dækning af tørvemosser eller i områder, der er karakteriseret som skovbevokset tørvemoser og som ofte rummer en god dækning af tørvemosser.

De centrale del af moser rummer stort potentiale for gendannelse af aktiv højmoser. Især mod sydøst og øst findes derudover store arealer med værdifuld skovbevokset tørvemoser med rig dækning af tørvemosser. Disse arealer har stort eller middel potentiale for udvikling af aktiv højmoser. Tilsvarende findes skovbevoksede arealer mod nord og vest, hvor potentialet er vurderet middel.

Udpræget lavt potentiale findes i de skovbevoksede arealer, der påvirkes af minerogent vand samt desuden for arealer, der er udpræget højtliggende i moser.

Kort 3. Kortlagt habitatnaturtyper i Horreby Lyng. Gule polygoner og labels angiver Naturstyrelsens seneste kortlægning i 2010-2011. Turkise stiplede polygoner og turkise labels angiver supplerende/alternativ kortlægning i nærværende undersøgelse. For Nedbrudt højmosse centralt i højmosen er mosaikforekomster angivet.

5. Referencer

<http://www.lifeeast.dk/index.php/projektet>

<http://horrebylyng.dk/>

<http://miljoegis.mim.dk/?profile=natura2000planer2basis2013>

Bilag 1. Kommentar til prøvefelter

Prøvefelt	Beskrivelse
a1	Flade med fin vækst af tørvemosser, god fugtighed
a2	Flade med fin vækst af tørvemosser, lidt tør, megen Tagrør
a3	Noget tør flade med en del tørvemosser, men megen Tagrør og Eng-Rørhvene
a4	Flade med megen fin vækst af tørvemosser (Sph. fallax), men også en del Tagrør
a5	Flade med fin vækst af tørvemosser, Sph. cuspidatum
a6	Tør flade med tørvemosser og Tagrør
a7	Ca. halvdelen af fladen har god vækst af tørvemosser, resten er tør tørvebænk
a8	Lyngklædt gammel tørveplads. Der ses invasion af Blåtop
a9	Fin våd tørvemos-domineret flade
a10	Værdifuld aktiv højmosse (sekundær) under udvikling i gammel tørvegrav. God vækst af tørvemosser
a11	Flade med tørvemosser i god vækst, men også meget pil, Birk og Tagrør
a12	Våd, men fastbundet tørvegrav med Øret Pil og Tagrør. Moslaget domineres af Sph. fallax
a13	Birke-tilgroet ret tør flade, tørvemosser forekommer i pæn mængde
a14	Fladen er noget tilgroet med vedplanter, men tørvemosser er i god vækst
a15	Ret våd tørvegrav med fint dække af tørvemosser (Sph. fallax og Sph. cuspidatum). Tørvebænk indgår i 5m-cirklen.
a16	Pile- og Tagrørsdomineret tilgroning, ret tør
a17	Rydningssområde efter Sitka-Gran beplantning. Stort set uden vegetation
a18	Flade under tilgroning med Tagrør og Øret Pil
a19	Fint område med mange små tørvegrave med god vækst af tørvemosser
a20	Middelfugtig skovbevokset tørvemose med dominans af Smalbladet Kæruld og Blåtop
a21	Rydningssområde efter Sitka-Gran beplantning. Stort set uden vegetation
a22	Middelfugtig skovbevokset tørvemose med dominans af Smalbladet Kæruld og Blåtop
a23	Blåtop-domineret skovbevokset tørvemose med ret fast bund. Lave mindre tørvegrave indgår i 5m-cirklen
a24	Tør og fastbundet skovbevokset tørvemose med dominans af Blåtop
a25	Tørvebænke med Blåtop samt mindre tørvegrave med Smalbladet Kæruld
u1	Vedplantetilgroet flade med små forbundne tørvegrave
u2	Vådt pilekrat
u3	Vådt pilekrat mellem tørvegrave
u4	Våd avneknippemose (7210) i gammel tørvegrav
u5	Blåtop-domineret lysning i tør skovbevokset tørvemose
u6	Våd ellesump
u7	Ret tør skovbevokset tørvemose med indslag af Bøg og Stilk-Eg
u8	Ret tør Birke-/Fyrre-tilgroning. Bundvegetationen domineres af Blåtop, hvor der er tilstrækkeligt lys
u9	Blåtop-domineret skovbevokset tørvemose på ret fast tørvebund. Dybe grøfter/grave indgår i 5m-cirklen
u10	Flade tilgroet med vedplanter, der udgør en overgang mellem 91D0 og 91E0
u11	Ret artsfattig skovbevokset tørvemose på fast tørvebund. Urtelaget domineres af Blåtop
u12	Tør og højtliggende tilgroning med Skov-Fyr og Birk
u13	Våd Tagrørssump i tørvegrav
u14	Lysåben middelfugtig Blåtop-flade
u15	Skygget, svagt Blåtop-domineret skovbevokset tørvemose i gammel afskrabningsflade
u16	Middelfugtig Tagrør-Blåtop-tilgroet flade
u17	Blåtop-domineret skovbevokset tørvemose. Små tørvegrave indgår
u18	Ret tør skovbevokset tørvemose med indslag af Stilk-Eg. Bundvegetationen domineres af Blåtop
u19	Middelfugtig Blåtop-tilgroet flade
u20	Skygget fastbundet skovbevokset tørvemose

Bilag 2. Strukturparametre i prøvelfelterne

Prøvefelt	Dækning i 5m cirkel (78,5 m ²)						
	dværgbuske	træer < 1 m	træer > 1 m	samlet træer og buske	dækning af vandflade	højer	tørve-mosser
A1	0	0,5	15	15	0	0	75
A2	0	0	8	8	0	0	50
A3	0	0,5	6	6,5	0	0	40
A4	0	0,5	0,5	1	0	0	75
A5	0,01	0,5	6	6	0	0	75
A6	0	0	8	8	0	0	35
A7	5	2	15	17	0	0	55
A8	50	0	0	0	0	0	0
A9	0,1	0,1	1	1	5	0	75
A10	4	1	15	15	0	0	25
A11	0	2	30	32	0	0	60
A12	0	0	75	75	2	0	65
A13	0	0	65	65	0	0	50
A14	0	2	50	50	0	0	50
A15	0,1	1	25	25	0	0	60
A16	0	1	70	70	0	0	65
A17	0	0	0	0	0	0	0
A18	0	0	70	70	0	0	15
A19	0	1	70	70	4	0	40
A20	0	0	65	65	0	0	2,5
A21	0	0	0	0	0	0	0
A22	0	0	70	70	0	0	0,1
A23	0	1	70	70	0	0	0
A24	0	0,1	65	65	0	0	0,01
A25	0	0,5	70	70	0	0	3
U1	0	5	65	70	15	0	15
U2	0	5	35	40	40	0	3
U3	0	1	30	30	10	0	0
U4	0	0	6	6	15	0	0
U5	0,5	0,1	25	25	0	0	0
U6	0	5	78	78	10	0	0
U7	0	2	75	75	0	0	0
U8	0	0	78	78	0	0	0
U9	0	0	73	73	6	0	2
U10	0	1	77	77	0	0	0
U11	0	0	78,5	78,5	0	0	3
U12	0	0,2	70	70	0	0	0
U13	0	0	12	12	8	0	0
U14	0	0	15	15	0	0	0,2
U15	0	0	75	75	0	0	2
U16	0	0	10	10	0	0	12
U17	0	0	60	60	2	0	20
U18	0	0,2	75	75	0	0	0,5
U19	0	1	10	11	0	0	1
U20	0	0,5	78,5	78,5	0	0	0

Bilag 3a. Artslister fra prøvelsstederne i aktionsområderne

Prøvefelt 1

Kæruld, Smalbladet
Sphagnum fallax
Birk, Dun-
Pil, Øret
Sphagnum brevifolium
Sphagnum fimbriatum

Prøvefelt 2

Fredløs, Almindelig
Kæruld, Smalbladet
Mangeløv, Kær-
Sphagnum fallax
Sphagnum fimbriatum
Sphagnum palustre
Sphagnum squarrosum
Tagrør
Birk, Dun-
Calliergonella cuspidata
Dunhammer, Bredbladet
Mangeløv, Butfinnet
Padderok, Dynd-
Pil, Øret
Rørhvene, Eng-
Sphagnum angustifolium
Sphagnum subnitens

Prøvefelt 3

Tagrør
Kæruld, Smalbladet
Rørhvene, Eng-
Soldug, Rundbladet
Sphagnum palustre
Sphagnum fimbriatum
Aulacomnium palustre
Birk, Dun-
Dunhammer, Smalbladet
Fyr, Skov
Kongebregne
Sphagnum angustifolium
Sphagnum cuspidatum
Sphagnum fallax

Prøvefelt 4

Fredløs, Almindelig
Fredløs, Almindelig
Kæruld, Smalbladet
Sphagnum brevifolium
Sphagnum fallax
Warnstorfia sp.
Birk, Dun-
Fyr, Skov-
Kragefod
Soldug, Rundbladet
Sphagnum angustifolium
Sphagnum fimbriatum
Sphagnum inundatum

Prøvefelt 5

Kæruld, Smalbladet
Sphagnum cuspidatum
Sphagnum fallax
Birk, Dun-
Blåtop
Dunhammer, Bredbladet
Pil, Øret
Rørhvene, Eng-
Sphagnum brevifolium
Warnstorfia sp.

Prøvefelt 6

Sphagnum brevifolium
Tagrør
Birk, Dun-
El, Rød-
Kæruld, Smalbladet
Pil, Grå-
Sphagnum fallax
Sphagnum palustre

Prøvefelt 7

Kæruld, Smalbladet
Sphagnum cuspidatum
Sphagnum fallax
Birk, Dun-
Blåtop
Campylopus inroflexus
Dicranum scoparium
Hedelyng
Hypnum jutlandicum
Sphagnum brevifolium
Sphagnum fimbriatum
Tørst
Warnstorfia sp.

Prøvefelt 8

Blåtop
Hedelyng
Hypnum jutlandicum
Kæruld, Smalbladet
Dicranum scoparium
Hypnum cupressiforme
Pleurozium schreberi
Star, Almindelig

Prøvefelt 9

Kæruld, Smalbladet
Soldug, Rundbladet
Sphagnum cuspidatum
Birk, Dun-
Blåtop
Hedelyng
Kragefod
Sphagnum brevifolium
Sphagnum majus
Star, Almindelig

Prøvefelt 10

Blåtop
Kæruld, Smalbladet
Sphagnum russowii
Birk, Dun-
Gran, Sitka-
Hedelyng
Hypnum cupressiforme
Kæruld, Tue-
Sphagnum fallax
Sphagnum fimbriatum
Tørst

Prøvefelt 11

Kæruld, Smalbladet
Rørhvene, Eng-
Sphagnum fallax
Sphagnum fimbriatum
Aulacomnium palustre
Birk, Dun-
Pil, Øret
Siv, lyse-
Sphagnum squarrosum
Sphagnum subnitens
Warnstorfia sp.

Prøvefelt 12

Pil, Øret
Sphagnum fallax
Sphagnum fimbriatum
Tagrør
Birk, Dun-
Birk, Vorte-
Dunhammer, Bredbladet
Star, Næb-

Prøvefelt 13

Birk, Dun-
Kæruld, Smalbladet
Siv, lyse-
Sphagnum
Sphagnum fimbriatum
Aulacomnium palustre
Blåtop
Kæruld, Tue-
Sphagnum fallax
Sphagnum palustre
Tagrør
Tørst

Prøvefelt 14

Aulacomnium palustre
Kæruld, Smalbladet
Sphagnum fallax
Sphagnum fimbriatum
Star, Næb-
Birk, Dun-
Pil, Øret
Sphagnum palustre
Tørst

Prøvefelt 15

Kæruld, Smalbladet
Sphagnum cuspidatum
Aulacomnium palustre
Birk, Dun-
Blåtop
Hedelyng
Pil, Øret
Sphagnum fallax
Star, Næb-
Tagrør

Prøvefelt 16

Pil, Øret
Sphagnum fallax
Sphagnum fimbriatum
Sphagnum squarrosum
Tagrør
Aulacomnium androgynum
Aulacomnium palustre
Birk, Dun-
Mnium hornum
Sphagnum palustre
Tørst

Prøvefelt 17

Hypnum cupressiforme

Prøvefelt 18

Aulacomnium palustre
Brachythecium rutabulum
Kæruld, Smalbladet
Oxyrrhyncium prealongum
Pil, Øret
Sphagnum fallax
Sphagnum fimbriatum
Sphagnum squarrosum
Tagrør
Birk, Dun-
Blåtop
Calliergonella cuspidata
Calypogeia sp.
Rørhvene, Eng-
Siv, lyse-
Tørst

Prøvefelt 19

Birk, Dun-
Blåtop
Kæruld, Smalbladet
Sphagnum fimbriatum
Aulacomnium palustre
Kongebregne
Kæruld, Tue-
Pil, Øret
Sphagnum fallax
Sphagnum palustre

Prøvefelt 20

Birk, Dun-
Blåtop

Birk, Vorte-
Kæruld, Smalbladet
Sphagnum fallax
Sphagnum fimbriatum
Sphagnum russowii
Tørst

Prøvefelt 21

Hypnum cupressiforme
Oxyrrhyncium prealongum

Brachythecium rutabulum
Gran, Sitka-

Prøvefelt 22

Birk, Dun-
Blåtop
Kæruld, Smalbladet

Birk, Vorte-
Hypnum cupressiforme
Pil, Øret
Sphagnum fimbriatum
Tørst

Prøvefelt 23

Birk, Dun-
Blåtop

Bunke, Bølget
Hypnum cupressiforme
Kæruld, Smalbladet
Mangeløv, Smalbladet
Scleropodium purum
Sphagnum fallax
Sphagnum fimbriatum
Tørst

Prøvefelt 24

Blåtop
Pil, Øret

Aulacomnium androgynum
Birk, Dun-
Birk, Vorte-
Brachythecium rutabulum
Bunke, Bølget
Polytrichastrum formosum
Scleropodium purum
Sphagnum palustre
Tørst

Prøvefelt 25

Birk, Dun-
Blåtop

Brachythecium rutabulum
Kæruld, Smalbladet
Mangeløv, Smalbladet
Mnium hornum
Pil, Øret
Polytrichastrum formosum
Tørst

Bilag 3b. Artslister fra prøvelfelterne udenfor aktionsområderne

Prøvefelt 1

Birk, Dun-
Bladmos
Calliergonella cuspidata
Climacium dendroides
El, Rød-
Rørhvene, Eng-
Bævreasp
Calliergon coordifolium
Fredløs, Almindelig
Hypnum cupressiforme
Oxyrrhyncium prealongum
Pil, Øret
Sphagnum fallax
Sphagnum palustre
Sphagnum squarrosum
Star, Forlænget
Star, Knippe-
Tørst

Prøvefelt 2

Calliergon coordifolium
Pil, Øret
Sphagnum squarrosum
Star, Knippe-
Vandrøllike
Birk, Dun-
Bævreasp
Calliergonella cuspidata
El, Rød-
Fredløs, Almindelig
Nælde, Stor
Rørhvene, Eng-
Star, Stiv
Tørst

Prøvefelt 3

Bladmos
Calliergonella cuspidata
Kragefod
Kæruld, Smalbladet
Mangeløv, Kær-
Rørhvene, Eng-
Birk, Dun-
Blåtop
Calliergon coordifolium
Fredløs, Almindelig
Iris, Gul
Kattehale
Mjødurt, Almindelig
Pil, Øret
Skræppe, Vand-
Star, Knippe-
Tidsel, Kær-
Tørst

Prøvefelt 4

Pil, Øret
Cladium mariscus
Star, Stiv
Tagrør

Prøvefelt 5

Blåtop
Bunke, Bølget
Tørst
Birk, Dun-
Birk, Vorte-
Dicranum scoparium
Fyr, Skov
Hedelyng
Hypnum cupressiforme
Hypnum jutlandicum
Lav, anden art af
Mangeløv, Smalbladet
Pleurozium schreberi

Prøvefelt 6

Calliergonella cuspidata
El, Rød-
Mynte, Vand-
Nælde, Stor
Rapgræs, Almindelig
Rørhvene, Eng-
Birk, Dun-
Brachythecium rutabulum
Bunke, Mose-
Fredløs, Almindelig
Hvene, Kryb-
Iris, Gul
Levermos
Mnium hornum
Solbær
Sværtævæld
Vandrøllike

Prøvefelt 7

Birk, Dun-
Bunke, Bølget
Hypnum cupressiforme
Mnium hornum
Oxyrrhyncium prealongum
Blåtop
Dicranum polysetum
Eg, Stilk-
Fyr, Skov
Leucobryum glaucum
Mangeløv, Smalbladet
Polytrichastrum formosum
Røn, Almindelig
Scleropodium purum
Tørst

Prøvefelt 8

Birk, Dun-
 Gran, Rød-
 Blåtop
 Brachythecium rutabulum
 Fyr, Skov
 Hypnum cupressiforme
 Mangeløv, Bredbladet
 Mangeløv, Smalbladet
 Mnium hornum
 Polytrichastrum formosum
 Røn, Almindelig
 Scleropodium purum
 Tørst

Prøvefelt 9

Birk, Dun-
 Blåtop
 Fyr, Skov
 Mnium hornum
 Pil, Øret
 Sphagnum fimbriatum
 Star, Knippe-
 Tørst

Prøvefelt 10

Birk, Dun-
 Calliergonella coordifolium
 El, Rød-
 Hvene, Kryb-
 Rørhvene, Eng-
 Snerre, Burre-
 Star, Forlænget
 Star, Knippe-
 Brachythecium rutabulum
 Fredløs, Almindelig
 Iris, Gul
 Nælde, Stor
 Ranunkel, Lav
 Siv, lyse-
 Sværtevæld
 Tørst
 Vandrøllike

Prøvefelt 11

Birk, Dun-
 Blåtop
 Campylopus sp.
 Mangeløv, Smalbladet
 Polytrichum commune
 Sphagnum fimbriatum
 Sphagnum palustre
 Sphagnum squarrosum
 Tagrør

Prøvefelt 12

Birk, Dun-
 Bunke, Bølget
 Gedeblad, Almindelig
 Mangeløv, Smalbladet
 Oxyrrhyncium prealongum
 Blåtop
 Fyr, Skov
 Gran, Rød-
 Hypnum cupressiforme
 Rubus sect. Rubus
 Røn, Almindelig
 Tørst

Prøvefelt 13

Pil, Øret
 Tagrør
 Birk, Dun-
 Calliergonella cuspidata
 Lophocolea bidentata
 Mangeløv, Kær-
 Star, Stiv

Prøvefelt 14

Blåtop
 Kæruld, Smalbladet
 Aulacomnium androgynum
 Aulacomnium palustre
 Birk, Dun-
 Brachythecium rutabulum
 Calliergonella cuspidata
 Pil, Øret
 Sphagnum fimbriatum
 Tagrør

Prøvefelt 15

Birk, Dun-
 Blåtop
 Mnium hornum
 Aulacomnium androgynum
 Bunke, Bølget
 Hypnum cupressiforme
 Picea sp.
 Sphagnum fimbriatum
 Tørst

Prøvefelt 16

Blåtop
 Tagrør
 Aulacomnium palustre
 Birk, Dun-
 Brachythecium rutabulum
 Bævreasp
 Calliergonella cuspidata
 Fredløs, Almindelig
 Scleropodium purum
 Sphagnum fallax
 Sphagnum fimbriatum
 Sphagnum palustre
 Sphagnum squarrosum
 Tørst

Prøvefelt 17

Blåtop
Aulacomnium palustre
Birk, Dun-
Birk, Vorte-
Fredløs, Almindelig
Kæruld, Smalbladet
Kæruld, Tue-
Pil, Øret
Siv, lyse-
Sphagnum fimbriatum
Sphagnum palustre

Prøvefelt 18

Birk, Dun-
Blåtop
Brachythecium rutabulum
Eg, Stilk-
Gederams
Hindbær
Mangeløv, Smalbladet
Mnium hornum
Polytrichastrum formosum
Sphagnum palustre
Tørst

Prøvefelt 19

Blåtop
Kæruld, Smalbladet
Pil, Øret
Birk, Dun-
Brachythecium rutabulum
Calliergonella cuspidata
Polytrichastrum formosum
Rørhvene, Eng-
Sphagnum squarrosum

Prøvefelt 20

Birk, Dun-
Brachythecium rutabulum
Bunke, Bølget
Hypnum cupressiforme
Leucobryum glaucum
Polytrichastrum formosum
Dicranum polysetum
Gran, Rød-
Mangeløv, Smalbladet
Rubus sect. Rubus
Tørst